

26. Fisică a scolelor primare, Ionescu (pentru invetitori), 84 cr.

27. Cosmografia pentru usul scolelor primare, de Laurianu, 20 cr.

28.* Drepturile si detorintiele civili 20 cr.

29.* Catechismul micu (pentru gr. or.) 20 cr.

30. Catechismul micu pentru tineri mea gr. catolica, de Alexi, 7 cr.

31.* Istoria biblica, cu icone 25 cr.

32.* Instructiune pentru invetitori 20 cr.

Pentru invetimentul intuitiv inca n'avemua manuale.

Cările notate cu * se potu trage de la directinea tipografiei arhidiecesane romane d'in Sabiu, — cele cu numirea locului, d'in locurile respective de la autorii, ér' cele fără numirea locului d'in libraria lui S. Filtsch in Sabiu.

Dorere, că prin tienuturi nu sunt mai multe librărie, unde s'ară afă aceste cărti, său depozite la unii oameni increzinti ai librariei Filtsch, ai tipografiei arhidiecesane si respective ai autorilor. Atunci cărtile s'ară poté castigá mai iute si mai estinu, căci de presinte portulu postale urca de multe ori pretiul cărilor cu 3—4 cri.

Acum, dupa ce eforiele scolare cunoscă cărtile pentru scolari si invetitori, daca voru ca pruncii să le saiba, inainte de inceputul anului aru trebui ca, consciindu pruncii oblegati la scola dupa clasi, să procure d'in fondulu scolaristic său d'in bani coadunati prin repartitiune, in numeru suficiente, tote cărtile pentru scolari si invetitori, respective căte unu exemplariu pentru biblioteca scolaristica Asiu dice, ca aceste cărti să le procure protopopii, fia-care pentru scolele d'in tractulu său, dar', Domne feresce! — cei mai multi se ingrigescu de scole ca tieganul de imbracarea fiiului său golu, neavandu decâtuna fune in grumadi.

Cările procurate se voru predá invetitorilui pentru ca să le imparta intre scolari, si caroru parinti se voru indetorá a solvi pretiul cărilor in cass'a scolei. — Scolarii de totu seraci voru capetă cărti scolare gratis, spre usu pentru scola si acasa, său numai pentru scola.

Inca căte-va cuvinte relative la instrumentele pentru scrisore, precum: tablitia, cerusa, papiru, negrela, pene, etc. — Aceste inca să se procure in massa si să se depuna la invetitorin, pentru ca acestu-a, in casu de trebuinta, să pota dà indata invetitorilor tote cele necesarie. — Aci voiu a nota numai că: a să nu fia pruncu in scola, care să n'aiba tablitia, fia proprietatea sa, fia a scolei; si b) in locu de papiru său hartia de scrisu, să se cumpere libele de scrisu, nu numai d'in motivulu, că sunt mai estine (1⁴ colu si invelitoria colorata, 1 bucată: 1 cruceriu) ca papirulu or

dinaru, ci si pentru că aceste libele sunt liniate, deci au preferintia facia de papirulu simplu. Libelele de scrisu se potu cumpera in ori-care duténu.

Precum economul numai atunci va poté lucrá pamantul cu succesu, daca va avea tote uneltele necesare: astă si invetitorilu, numai atunci ni-va poté cultivá cea mai scumpa moșia, daca i vomu pune spre despusetune tote uneltele, tote mediu-locele spre ajungerea scopului in lucrarea pre-dificila dar' de mare importanta a terenului invetaturei poporali, de la care ni depinde bunastarea, fericirea, prosperarea, ba chiar si esistinta naționale.

Codrus.

Unu suspinu d'in Districtulu Naseudului.

Pre candu tota Europa e in miscare, e de necesitate, ca si Romanii, d'in tote anghurile, să-si manifeste semnele de viciu, să intoneze cărdele dorilor si suferintelor loru si să-si arete greutăatile neusportabili, cauzate prin arbitriul pseudo-constitutionalismului dualistic; Romanii inca trebuie să arete lumei, că libertatea d'in marele regatu alu Stului Stefanu e unu monstru, ér' constitutiunea basata pre asta libertate profanata e una egenomia, unu carceru infioratoriu pentru tote națiunile nemagiere. Romanii sunt detori a se lupta pre tote căile pentru recastigarea drepturilor rapite, pentru aperarea tesaurului celui mai scumpu, conservat pâna astă-di cu atâta sacrifice, cu atâta ruri large de sange, cu cari e ingrasata clasică nostra mosă.

Deca aspirămu la unu venitoriu ore-care, trebuie să portăm lupta cu tenacitatea si cu perseverantia, la cari ne deoblega sanctitatea causei romanismului, la cari ne conjura anima si numele nostru.

Limb'a, cimentulu unei națiuni si tesaurulu celu mai pretiosu, pentru care Romanulu s'a luptat mai multu decâtun pentru viciu — astă-di Romanulu trebuie să-o apera pâna la estreme. Deca mai voiesce a se fali cu nobilulu nume de Romanu, trebuie să preferesca cu bucuria compactarea chiaru cu mortea, decâtun cea mai neinsennata repasire dela aperarea limbei sale. Candu elu va incetă de a aperă acestu foculariu vestalicu, atunci i va incetă si viciu, atunci va incetă si elu de a figura ca mladitia d'in marea stirpe a divului Traianu.

Se dice, că Romanulu a trecutu prin multe si mari pericole, a suferit bozesulu sangelui si alu focului, si totusi a remas curatul ca aurul stracuratu, verde ca stegiarilu si vertosu ca stanc'a in munte. Da! i-au fostu grele suferintele, au fostu infioratorie sarcinile ce le-au suportat, dar' bravur'a, iubirea si alipirea sa cătra limba si patria au fostu si mai mari. Suferintele nu fure inse destule, căci d'in nou suntemu amenintati, d'in nou ni este pericolatul venitorulu, d'in nou suntemu impedecatii

intru desvoltarea si unificarea sentimintelor romane. D'in nou suntemu amenintati de cătra idra d'in Pest'a, cu perderea averei celei mai pretiose, cu rapirea idiomei noastre; suntemu expusi torrentului magiarisatoriu.

Romanulu trebuie d'in nou să se fortifice la lupta, să prevăda si să vegheze cu ochi de Argosu; trebuie să se apere cu poteri indice, si ér' să se apere!

Dara, lasandu aceste mari ingrijiri si recomandandu-le fia-carui Romanu, me intorc la sapte. Vinu a areta, pâna unde au ajunsu incercările magiarisatorie chiaru si pre la noi, prin acestu tienutu romanescu.

Planul vechiu, ide'a de a face unguri si d'in pietre, — căci altcum sunt numai una mâna de omeni in mediul atâtora eleminte mari si tari, — astă-di d'in nou vor să-lu realizeze. Stergerea drepturilor d'in 63—4, uniunea Transilvaniei, legile de naționalitate, s. a.; tote aceste facute de nobis sine nobis, calcandu-nse in petiore drepturile si protestele nostre solemnne, sunt una lovitura mortală in esistentia nostra.

Să nu mai vorbescuse insă despre aceste nedreptatiri; căci diuariistică romana le-au descoperit si aretatul desculu lumei. Cu aceasta ocazie, cu permisiunea d-tale, d-le Redactore, me marginesc la descoperirea manierelor si manipulatiunilor unguresci, cu cari voru să pună in miscare masin'a loru de magiarisare chiaru si aice, unde mai nece petitoru de unguru nu esiste, in acestu tienutu locuitu de elementu puru romanescu. D'in secur'a mea espunere, publicul va poté cunoase totu-una-data putenie energie, cu care se apera interesele romanismului prin acestu tienutu de mari si importante suveniri istorice.

Este cunoscuta degă publicului romanu portarea guvernului facia cu acestu districtu, precum si a Naseudenilor facia cu interesele cele mai vitali ale națiunii, de la ocaziunea alegerilor de deputati la diet'a d'in Pest'a. Este cunoscutu, că Romanii, la I. alegeri, au fostu mandri si demni de numele loru, au fostu uniti in cugete si sensri; er' incercările inimicilor si a papusiilor sale, astă-data au ramas fara efectu. Corumperile, promisiunile, si alte de acesta categoria, ce nu facu mai alesu cu omenii intereselor, cu omeni cari preferescu a-si vinde conscientia si anima romanesca unor amagiri si promisiuni vane?... Éta, că la a 2 si a 3 alegeri, inimicii au reesitui invingatori, ba alesera de alegatu pre unu magiaru!*)

De atunci guvernul nostru poternicu nu slabescese de a-si baga d'in ce in ce mai afundu ghiarele, si de a-si intarji influența in acestu districtu, cea ce, a venu a omenii sa ei, i succede forte bine.

Intentiunile lui se aretara mai evidentu cu ocaziunea Congregatiunei districtuale, tienuta in 12 si

*) Este bine, că nu s'a aflatu romanu in locul acestui magiaru!

Red.

E O I S I O R A.

Archeologia.

Pescer'a de la Obers'a Ialomitiei. — Pescer'a cu Olele. — Comor'a d'in cump'an'a Ciocarăului — Valea-Caselor; si Mormintele de pre Vulcan'a-Mare. *)

Civilisatiunea dacia, si differitele virste ale acelei civilisatiuni pote interesă lumea scientifica astă-di, si ne ar' face pre noi interesanti acestei lumi. Da, am mai dîs'o, si o voi repetă pâna candu voi poté fi auditu, că misiunea noastră este să dâmu Istoriei tempii Dacilor pâna unde ei potu intra in istoria, si să dâmu si sciintielor archeologice pre omulu Carpatilor preistoricu, ante-istoricu.

D'in Petrosftia am mersu prin comun'a Moroenii, cele d'in urma case cari mai sunt pre acesti munti, si de unde este cu nepotintia de a mai siu cine-va alt felu de cătu calare său pre jso; am urcatu pre piaiul u Domnescu d'a stang'a Ialomitiei, am suiatu pre muntele Priporul, apoi pre muntele Brandu si eile care se poate talmaci d'in limbele celte Domnele său Craiile, pentru că Branu in acele glosse insemneza craiu, rege, si prin urmare brandusia, regina, craiesa, domna. Curtesanii vechimei au consacratu frumosele florii „craiele“ socielor crailoru, si curtesanii anticuitătili au consacratu frumosele florii „brandusiele“ socielor Branu-Iorū; astfelu nu departe de Muntele-Domnei este acestu munte alu Brandu si eile, si totu in acesti munti se scie, că se gasesc si muntele lui Branu, său cost'a lui Branu, si muntele lui Craiu, vîrfulu lui Craiu.

Aci in muntele Brandu si eile a trebuitu să poposim, pentru că d'aci trebuiă să coborim, ca să urcămu muntele Ordiea, care cine scie si elu alu cui numea porta, ca depre d'insulu să coborim la Ialomit'a, pre care să o trecemu ca să urcămu pre muntele Lespedei, d'in josulu muntelui Sieu'a, pre care se afla Pescer'a cu Olele.

D'in muntele Ordiea pâna la Pescer'a cu Olele, ca-

*) Vedi Nr. 90 si 91 si „Federat.“

lulu nu mai potă să mergă, coborisiulu este rapede si gârl'a plina de bolovani. A trebuitu să urcămu in susu pre Ialomiti'a cu piciorulu, pâna să potem gasi locu ca să trecemu gârl'a pre bolovani, său punendu lemne d'in bolovani in bolovani. Ap'a venia mare si turbure, dera aveam omeni buni cari cunoscău bine locul.

Aci se incepă adeveratele nevoie; ploia de versa, nici inchipuire de veri-una poteca macaru, si muntele Lespedei tare si dreptu ca paretele pre aceste locuri. — Trebui să te sprijini de unu bradu ca să te averti spre altulu, să te intaresci pre unu coltui ca să te poti acăti de altulu. — Astu-felu aproape de una ora urcamu veri-una diece insi pre acestu munte cătra acea localitate, care se chama Pescer'a cu Olele.

D. Manolescu, sub-prefectulu acestei plăsi, a fostu in adeveru admirabile, mai cu sema in aceste ore forte dificili. Am spusu, că ploia de versa.

Totu bagajulu si restulu trupei, in care si dame, remasese in muntele Brandu si eile la una slaba adăpostire. Am adjunsu in fine pre siesulu muntelui.

Numele nu m'a inselat si ostenea mi-a fostu respplatita.

Ca să dău una idea archeologiloru despre primul aspectu alu acestei numite pescere, i recomandu desemnul „dolmanul danesu“ si „cerculo de petre se pulcrale“, fig. 98 si fig. 99, d'in admirabilu urragiu „omulu inainte de istoria“ alu lui Sir John Lubbock.

In adeveru, unu asemenea lucru eu n'am intalnitu pâna acum, in 14 ani de candu frementu in tote verele verfurile si vâile muntilor nostri. In adeveru, că aci se vede cine-va in facia unei cladiri de uriasu; in adeveru, că omulu a trebuitu să fie tare in braciele si spetele lui ca să apuce, ca să asiedie, ca să construeze asemenea locuinta pre asemenea locuri, fără machinaria, fără anghiu, fără cumpena, fără mistria: negreștu că omenii acei-a au trebuitu să fie virtosi in muschi si tari in credintia; tari in credintia, pentru că aci repausa si se afla cenusia mortilor loru.

Preste petre mari, unu lespe petroiu formeza unu acoperementu preste duoc incaperi, un'a de 15 pitioare lungime si 8 pitioare largul, cuna intrare si cu una espre-

improtivă întrării de 7 palme, inalte si large de trei palme; bolovani mari dreptu praguri si căte unu altu bolovani ca trepta de coborit intr'un'a. Intrandu in intrulu acestei-a, pre deschidetură de cătra apusu, la drept'a, este unu blocu de petra in forma patrata, altarul negresit, inaltime de 4 palme si totu atâtea de căte 4 laturile. Pre acestu altarul numai cenusia si cioburi amestecate cu unu felu de nisipu, pre care l'au bagatul aci vîjelie ne gresit pre timpi de seceta. D'aci numirea acestei capiste, Pescer'a cu Olele. Olele le au spartu dupa vremi omenii, cari voru fi intratul să se adapostesca aci, deca nu si ce-va Romani in gona Dacilor, său si unii si altii, d'in tote undele de barbari ce va fi ratecitu p'aci hasardulu in cursu de căte-va mii de ani.

Amu luat cete-va d'in aceste hîrburi, tote vineti*) si albite pre d'in afara, si am strinsu si una catalină d'in acea cenusia, sacra pre candu sorele Mithr'a era D-dieu pre candu Zamolxe era profetulu său, pre candu boulu Ursus era simbolulu divinu; său potă si mai de d'inainte de tote aceste-a, pentru că unde istoria nu vorbesce, induoiel'a si ipotes'a sunt singurele cari potă să creeze in imaginatiunea nostra affirmari conjecturali. Albuliu de pre aceste ole este negreștu eshalarea lesei cenusiei d'intr'inselu. Acăstă am observat' in mai multe ocazii. Traditionea spune, că sunt betrani cari au apăratu aci multe ole intrege: erau unele pre trei picioare si in marimi deosebite. Negreștu că nenorocitii cari au sdorbitu aceste relique, au cautat bani in cenusia ce contineau aceste ole. Acum inse, cestiunea nu mai este aci. Descoperirea cea mare este, că Dacii acelei epoci, celu pucinu, pre candu aceste capiste si dă officiul di-vinu, Dacii si ardeau mortii.

Éta una descoperire atestata, necontestabile.

Scrim pre bine, că omulu de candu a inceputu să difera de animale prin afectiuni si sentimenti, a fostu in tote pările ambarasatu de cea ce avea să facă cu obiectul iubirii lui, cadavrul langa d'insulu. Palestina in gropă cadavrul dandu-lu vermiloru. Egiptul lu uscă in nisipu său lu balsamă spre eternă conservare. Grecia in-

*) Caracteristica daca in olaria, disa celta de anticiuari.

13 l. c., despre carea voiu verbi numai pre scurtu, relevandu momintele de mai mare importanță pentru noi.

Indată după deschiderea siedintei, în 12 l. c., președintele Dlu Capitanu supremu Ales. Bo h a t i e l u anunță că, — în urmă responsului înaltului ministeriu de interne la reprezentanța comitetului district, carea sună: că, fiindu intregu comitetul compus numai din Români, cari nece a 20 parte nu sciu unguresc, protocolul să se porte numai în limbă română, — de-oarece ministeriul nu vră să facă excepții dela lege, vedi Domne! protocolul trebuie să se poarte și în limbă ungurescă; — totu odata președintele propune pre translato-ru districtuale de notariu onorariu și-l incredintăză cu portarea protocolului în limbă magiară. Membrii, cea mai mare parte căi erau de facia, după propriu lor decla-ratione, primira acestu anunț ca una lovitura de bombă; cu tote aceste nimene nu vorbă nece unu cuventiu.

Ei bine, dlu translator ocupă locul de notariu și se purcede la alte agende.

Trecem la siedintă a două, candu dlu președinte, după verificarea prot. romanescu, propune adunarei că, pentru crutarea tempului, să se alegă una comisiune din cei ce sciu unguresc pentru verificarea protocolului un-grescu. Aceasta o combate d. M a x. L i c a cu argumen-tele cele mai valide, arându urmările acestei procedure, și anume că, deca comitetul va partin asta propunere, elu dă testimoniu că cunoște si recunosc limbă magiară; pentru că a alege una comisiune pentru verificarea proto-colului ung., insemea verificarea prin insu-si Comitetulu. Cum pote inse una adunare să verifice unu protocolu în una limbă ce nu o pricpe de felu?*) După ce se mai opusera dd. Buzdugu, Max. Popu, Dr. Popu, St. Neamțiu, s. a., se cercă unu espediente spre a scăpa de asta dilema, va să dica de a nu se opune regimului. Se facura mai multe propuner, inse nu se primă din partea presi-tilui decât a dui L u c h i, carea sună: ca să se alegă una comisiune din sinulu comitetului cu deplină incredere a acestui-a. Aceasta comisiune se pune la votare nomi-nale si se respinge cu 38 voturi contră 20.

Președ. B o h a t i e l u, pre a carui facia poteci ceti neindestulire si nemultumire, băchișu si ore-care irritatiune, declară că, deca protocolul nu se verifica si in limbă magiară, elu va suspinde sied. pâna la 4 ore, candu se va verifica acestu protocolu si apoi se va sistă continua-re siedintelor. Aceasta schimbare a lucrurilor stîrnă in multi o ingrijire si temere . . . si . . . scie Domnedieu ce! cine scie ce va mai urmări....

*) Dlu A l e s a n d r u B o h a t i e l u, Capitanul Districtului de Năseudu, ni va deslegă indată aceasta enigma. Noi amu audiu de multu, că Dsa se pricpe de minune la asemenea lucruri.

Red.

ardea spre a-lu intorce elementelor, si Indi'a lu portă in spinare pâna putredă.

Adus'a din Grecia Zamolxe in Daci'a modulu arde-rii cadavrelor? său acestu modu să imaginăt si aci precum să imaginăt si in Grecia? Faptul este, că Dacii, ca si Romanii mai in urma, si-si ingropau, si-si ardeau mortii. Ori căte scheleturi să intimplat să gasesc prin cetăti dace, nici unul nu mi să parut de femea.

Ardeau ore Dacii pre femei si ingropau pre bar-bati? Tempulu si cercetări serioze voru potă să deslege aceasta importanta cestiune.

Faptul este, că aci, in acesta capiste daca, si pre acestu altaru din capiste, sunt multime de ole sparte, cari au servit dreptu urne ce au fostu pline cu cenusia, negresfut nu cu cenusia de lemn, ci cu cenusia de omu.

Ploia de versa, si incepe a fi tardiu.

Alaturi cu aceasta sala, despartita print' unu zidu formatu d'intr'unu singuru blocu de petra, si acoperita numai cu acel'a-si blocu de petra care acopere si prim'a sala, in forma de tinda, de umbraru aci, este una alta sala mai mica de cătu cea d'antă, fara altaru intr'ins'a si fără nici una ingradire.

A inecatatu ploia. Sér'a este aproape. Ar' fi unu sa-crigiu să se facă cercări de sapature nesocotite intr'unu asemenea locu. A dormi aci este cu nepotintia. A trebuit să plecu, luandu cu mine numai cenusia si căte-va hîr-buri din vasele sacre ce au contineut'o, si silindu să me intorc unde renasese bagajulu si restulu companiei, spre a merge d'aci să adjungem, cătu de tardiu, la Pescer'a de sub obirs'a Ialomitiei, care eră capetulu escur-siunii mele.

Aceasta s'a si facutu, pentru că ori-cum omulu cobore mai iute de cătu se sue, mai virtosu pre unu asie alune cusu, si curendu am potutu fi la cei-l-alti ai nostri, spre a urmă potecele la Schitul de la Pescer'a.

D'in muntele Brandusiele am trecutu in muntele Surlele, care in adeveru are unu echo mai mare de cătu cei-alii munti; apoi in muntele Dichiulu, apoi in muntele O b o r e l e, unde pastorii transilvani aducu vasele loru, apoi in muntele Nucetu, apoi in muntele B la n'a, apoi in muntele L a p t i c i u l u, apoi

In sied. a 3., lucrul se intogmă astfelu, că verifi carea protoc. magiaru, la propunerea d. Ioachimu Muresianu, să a incredintatu biroului, adeca presiedintelui si notariatului, ce'a ce este egalu cu alegerea unei comisiuni, de ore ce si acăt'a se face totu in nu-mele Comitetului. — Trebuie să inseamnă aici, cu mi-rare, că nimene nu a vorbitu nice o iota, nimene nu a facutu nece cea mai mica observatiune! Astfelu astă-di se inauguruă una dă de mare importanță pentru analele acestui districtu romanescu, . . . să inseamnă bine diu'a de 13 septbre 1870, diu'a in carea fiile acestui di-strictu au primitu si recunoscute limbă magiară de limba domnitoria, de limbă . . . er' dulcea nostra limba româna, — de-si nu astă-di, — mane său poimane va fi es-la-ata éra-si, remanendu singuru in gur'a poporului!

Sermana limba romanescă! Sermanu districtu naseu-denu, care pre fruntea ta porti falnică inscriptiune, vir-tus romanar e d i v i v a, fiile tei astă-di, temendum se nu sciu de ce, nu au nece atât'a curagiu să protesteze contra unei astfelui de procedure impertinent, ce pre-tinde imposibilități absurdă, de cari se rusină mintea si ratină, de a vorbă si de a manipula cu o limbă necu-noscuta!! Ce umilitia!! Unde e vertutea romanescă? Oh tempuri! Dara destulu; să mergem mai departe.

In I. sied. mai anunță d. pres. B o h a t i e l u că, in urmă legilor scolare, — a caror tinta o scimă, că nu e altă decât magiarisarea cea mai astuta, — si in urmă unei ordinatii ministeriale, este a se alege unu comitet scolasticu districtuale, ce are să inspecteze scolele si activitatea Comitelor scolastice confesiunale. Aceasta invitare o combatu dlu B u z d u g u cu argumente tari, arându masca legilor scolare, intentiunea loru magiarisatoră, pericolul de a pierde scolele confesiunale, si prin urmare de a ni pierde limbă, care Romanul a aperat-o pâna la ultimul picuru de sange. Se mai opusera dd. M. Licu, M a x. Popu, v i c Mo-i-silu, I. M u r e s i a n u, s. a. Se areta', că infinitarea acestui Comitetu scolasticu este una absurditate, de-oarece membrii săi aru fi totu-odata si membrii la comitet fondurilor scolare, care comitetu este totu-o-data si confesiunale, de unde ar' urmă ca, d. e. N i c o l a e d'in comit. Scolasticu să vegheze totu preste N i c o l a e de la comit. fondurilor. Eta logică acestui comitetu. D. Porcius propune, că, de-oarece acestu comitetu este alesu din altu rendu, să se provoce membrii alesi, ca să abdice, si apoi să se aléga altii. Pentru consultarea membrilor, aceasta afacere se amâna pâna in siedintă pro-sima, candu, abdicandu unii si alegandu-se altii, se primi si acăt'a. Astfelu inca unu triumf splendoru alu magia-risare!

Nu voiu să descriu mai pre largu reulu, pericolulu mare, ce jace după spatele infinitatului comitetu. Lectorii lu voru pricpe usioru, cunoscundu planurile de magiarisare. Spuna-mi ori-cine, ce interesu pote ave regimulu

in muntele C o c o r a; apoi amu coborit la Ialomită, am trecutu gârla, si ne amu indreptat pre strimtori' ce duce la Pescera.

Lună eră splendidă precum nu se vede de cătu de pre munti, si stancile pre cari le despica Ialomită, sgomotosa la obîrșa ei prin bolovani butinci monstruosi de marmure si graniti, se radicau in formă bradilor pre o lature si altă a gârlei in sageti de catedrale gotice im-mense pre ceru.

Pentru a trei' ora me vedeam sub acătă bolta inalta negra si afunda, care rechiama interiorulu catedra-lei Parisului, si in fundulu carei-a se prelungesc, prin-tr'u intrare strimă, altarulu misticu alu acestui templu. De duoe ori am venit aci de la Sinai'a preste muntele Furnic'a, pre unde am si intimpinat trei mese mari de petra in differite distante, caroră n'am potutu ghici alta destinatiune decât c'au servit ca altare de sacrifice. Alt-felu, despre positiuni, vederi si frumuseti naturali, pre unde am venit acum, urcându Ialomită, este incom-parabile mai variatul sub tote privirile. Or'a eră diece, si vre una patru cinci calugarasi, palidi si garbovitii inca de juni in aceasta umediela aburoasa si in acestu urletu eternu alu cataractelor Ialomitiei, semenau nisces Drudi surprinsi in capitele loru.

Luminări aprinse in tote pările. Lautarii, pre cari i luasemu de la bâi ca să vedu efectul loru pre aceste verfuri, cantandu, trei domne elegante si veri-una diece domni, cari au voitu să me insocesca de la bâi in acesta excursiune, printre vre-una trei-dieci de tierani, primari si dorobanti, amestecati, caudandu si cerendu fia-care căte ce-va, eră negresfut pentru acesti bieti calugari desceptati la mediul-optii in asie sgomotu, una adverata invasiune de spiriti necurate.

Lautari aci unde nu s'a audită pote decât, d'in candu in candu, bucinulu tangiuosu său fluerulu duiosu alu vre-unui pastori; naiu'u, vior'a si cobz'a, aci unde nu s'a audită de cătu ragusitulu „domne miluesce“! femei cu elegantia bucurescena aci! de unde au venit? pre unde au venit? Lucru curatul nu pote fi! — Ispitele diabolesci ale lui s-tulu Antoniu nu poteau fi mai tentato-rie. — Unu calugaru desculțiu, cu potcapiul pâna preste princene si preste urechile, si facea semnul crucii, star-

magiaru de a inspectiună, pre langa veghiarea inspectorilor pusi de dinsulu, inca si priu una comitetu scolele noastre confesiunale cari, după insa-si marturisirea inspec-torilor de scole, stau in cea mai buna relatiune unele cu altele in tota privintă, si cari scole tote sunt numai uni-te si neunite?

Ce altă vră guvernulu decât a ajunge la resulta-tul ca, virindu in acestu Comitetu, mane său a-lalta, jidani si cine scie ce adusetură de ventu, să potă intro-duce prin machiavelismul său scole comunale, va să dica primul pasiu de magiarisare.

Eta dara doi pasi deonestatori si rusinatori pentru istoria acestui Districtu. Istoria venitorului va depinge după meritul si va judecă după cuvenintia acestea umilitia. Nu sciu, deca domnii din Pest'a voru să mergă si ma-departe; venitorulu ni va areta.

Aceste am voită, dle Red., de-si cu anima sangre-randa a vi le espune, asié precum au decursu, fără picu de esageratiune, ba fără a me lasă la una critica mai afunda. Publicul va judecă si va analiză cu scrupulositate si severitate aceste acte; va judecă faptele Năseudenilor, si va dica: Onore vōe celor ce ati sciutu senti si aperă interesele venitorului națiunii române! — si va condamnă pre acei mici la susfetu si anima cari, prefesru a se inchină unor amagiri si promisiuni deserte, si cari nu prevedu său nu vrea a prevede pericolul mare ce amenintă venitorulu națiunii.

Incheiu astă-data, urandu Năseudenilor, mai alesu celor mari, una mai mare amore, devotamentu si alipire către romanismu, către sacră nostra causa comu-na, si strigandu-li:

Unirea dă potere, vietia duratoria
Poporului ce tinde spre mare venitoriu,
Romane! astă arma invirte-o cu onore
Cu dina' vei invinge pre-ai tei asupritori!!

Cu aceasta, inscriindu-o pre flamură romanismului, veti invinge, veti raportă victoria asupră inimicilor nostri!

P u b l i u.

Socota

Comitetulu din M. Osorhei, formatu in cauza ne-fericitilor Tofaleni, esposesiunati prin Presedintele tablei regesci, baronulu A poru, are onore a ve rogă, Dle Redactoru, să benevoiti a publică numele toturor mari-nimosilor contribuenti, precum si sumele incuse de la dinsii spre ajutorarea nefericitilor Tofaleni. Aceste sunt:

	fl. cr.
De la Ese. Sa Dlu Metropolit Ioanu Vancea	100
„ Domnul Canonico Ilia Vlăsia in Blasius	5
„ „ „ Ioanu Fekete	5
„ „ „ T. Cipariu	5

ciu in sucmanulu său imblanit, in dosulu altarului bis-ericutiei ce s'a facut aci de veri-una căte va diecime de ani sub acoperisulu intrării in Pescera.

Pâna să se asiedie lumea, pâna să se facă focu intr'alta scorbură a Pescerei, care tiene locu de cuhnă, pâna să se facă de mancare, radiele demanetiei pre stancă immensa si ascutita din facia schitului albindu crucea plantata acolo de unu calugaru fanaticu, care nici că mai trăiesce, ne a apucat cu ceaiurile in mane, ascul-tandu cum se suc resunetulu naiului pre unde cobora Ialomită.

In dată din urma, candu venisem la Pescer'a Ialo-mitiei, mi trasesem ore-cum planulu, cum s'ar' potă pe-trunde in interiorulu acestei pescere miraculoze, plina de legende si de tradiții, despre care fie-cine spune căte ce-va si nu scie nimene nimicu.

Staritiulu, pre care nu l'a potutu doboră gerurile a 26 de ierne si umedielele a 26 de vere, mi-areta duoue gaure facute de ingineri nemti la gur'a unde este strimtori' ce nu lasă să intre cine-va in pescer'a mare.

Namu intielesu de locu ce au voită să facă acesti ingineri nemti, precum le dice staritiulu, cari au facutu aceste gaure, pre cari le au implutu cu prafu de pusca, ce n'au sciutu nici cum să-lu pazescă, ca să nu se ude atât'a cătu să nu mai potă luă focu. Au vrutu să spargă in susu stancă, candu ea este aci de una grosime adunca si nu potă ibută la altu-ce-va decât să disformez lu-crulu, care are una forma? Nu este nevoie să se spargă strințorii in susu, candu Pescer'a este astupata aci de petrisiul de stancă (gravier), pravalit de isvorele din intră ale Pescerei si cadiutu prin surpature de pre boltirile Pescerei. Si ce aru fi folositu una largire in susu, candu Pescer'a este plina de apa? M'am mirat de ide'a acelor ingineri si m'am pusu să esecutu planulu meu, care con-stă in a deschide unu siantiu de la gur'a Pescerei, pâna unde să se potă dă cursu apei spre Ialomită, si apoi a trage afara cu capele totu potmolul de petrisiul de stancă, gramadit pre din intru la gur'a Pescerei; si astfelu, dandu drumulu apei si deschidiendu din josu gur'a, să se largasca intrarea.

(Va urmă)

